

PROTEZLAR BILAN PROTEZLANGANDA KELIB CHIQADIGAN OG'IZ BO'SHLIG'I SHILLIQ QAVATI KASALLIKLARI

Rasulova Mohigul Matyoqub qizi

Annotatsiya: *Og'izning shilliq qavati butun organizm ichki organlari hamda tizimlarining ishini va holatini aks ettiruvchi ko'rsatkichdir. Og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining yallig'lanish kasalliklari turli yoshdagi bemorlarga ta'sir qiladigan patologiya hisoblanadi. Og'izning boshqa kasalliklari kabi shilliq qavatning yallig'lanish patologiyasi kasal odamga ma'lum bir noqulaylik tug'diradi va hayotning odatiy ritmini buzadi: nutq, ovqatlanish, uxlash. Tibbiyot fanlari doktori, professor Sevbitov Andrey Vladimirovich ta'kidlaganidek, og'iz bo'shlig'i shilliq qavatida yallig'lanish jarayoni turli omillar ta'siri ostida bo'lishi mumkin: (bakterial, virusli, yuqumli, travmatik va boshqalar).*

Kalit so'zlar: *kandidoz stomatit, "quruq og'iz" sindromi, Xelat kompleksiga asoslangan yangi preparat*

Og'izning shilliq qavati butun organizm ichki organlari hamda tizimlarining ishini va holatini aks ettiruvchi ko'rsatkichdir. Og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining yallig'lanish kasalliklari turli yoshdagi bemorlarga ta'sir qiladigan patologiya hisoblanadi. Og'izning boshqa kasalliklari kabi shilliq qavatning yallig'lanish patologiyasi kasal odamga ma'lum bir noqulaylik tug'diradi va

hayotning odatiy ritmini buzadi: nutq, ovqatlanish, uxlash. Tibbiyot fanlari doktori, professor

Sevbitov Andrey Vladimirovich ta'kidlaganidek, og'iz bo'shlig'i shilliq qavatida yallig'lanish jarayoni turli omillar ta'siri ostida bo'lishi mumkin: (bakterial, virusli, yuqumli, travmatik va boshqalar).

So'nggi yillarda keng tarqalgan usullardan foydalanishga qaramasdan, olinadigan protezlar

Tish implantatsiyasi tish protezlashning eng mashhur usullaridan biri bo'lib qolmoqda [1]. Tibbiyot fanlari dotsenti V. G. Shuturminskiy aytganidek, shu bilan birga, olinadigan protezlar bir qator klinik asoratlar bilan bog'liq. Ular orasida eng keng tarqalgani protez stomatitdir.

A.K. YORDANISHVILI1, 3, V.V. LOBEYKO travmatik protez stomatitni davolash bo'yicha radiatsiya va giyohvand moddalar ta'sirida, medikamentoz sialoadenopatiya, shu bilan birgalikda orofaringeal zona organlarning yomon sifatli neoplazmalarini davolashdan keyin rivojlangan "quruq og'iz" sindromi bilan og'rigan 61 yoshdan 82 yoshgacha bo'lgan 44 kishida (9 erkak va 35 ayollar) klinik kuzatuv o'tkazdilar.

Xelat kompleksiga asoslangan yangi preparat-organik germaniy va guanin birikmasining hamda algin kislotasi tuzlari va ksilitol (asosiy guruh) va og'iz bo'shlig'i shilliq

qavatining travmatik zararlanishini mahalliy davolash uchun ilgari ishlatilgan dori (nazorat guruhi) samaradorligini qiyosiy baholash yarim miqdoriy usul yordamida amalga oshirildi.

Bemorlarga tibbiy yordam ko'rsatishning umumiy tizimida stomatologik tibbiyot tashkilotlarida murojaat qilganlar umumiy sonining 17,96 foizini bir yoki ikkala jag'ning tishlari to'liq yo'qligi bilan murojaat qilgan bemorlar tashkil qiladi

Tish protezlaridan foydalangan shaxslarda kandidoz stomatit tez-tez rivojlanadi, ayniqsa bemorlar olinadigan akril protezdan foydalansa. Tibbiy tadqiqotlarga ko'ra, yallig'lanish asoratlari bo'lmagan odamlarning 15-30 foizida, protez to'shagining shilliq qavati va to'liq olinadigan protezning qo'shni yuzasida Candida zamburug'lari aniqlanadi.

Pakshin Nikita Ivanovich e'tirof etganidek, zamburug'larning bir oz kislotali muhitda (pH 5,8-6,5) mavjudligi tufayli ular fermentlar va bo'linadigan oqsillar, uglevodlar, yog'lar, keratin ishlab chiqarishga olib keladi. Bu protez materialining ayniqsa akril protezlar tuzilishiga limon, oksalat, süksinik kabi organik kislotalar, sirka, sut va boshqalar. Tufayli zarar yetkazadi.. Plastmassalar eskirganda, ularning fizik va kimyoviy xususiyatlar o'zgartirganda zamburug'larning yaxshi rivojlanishi uchun qo'shimcha sharoitlar yaratiladi.

Yuqoridagi fikrlardan kelib chiqqan holda, protezlar ta'sirida kelib chiqadigan og'iz bo'shlig'i shilliq qavat kasalliklari kelib chiqishini o'rganish va davolashni takomillashtirish bugungi kunda dolzarb masalalardan biriga aylandi.

ЛИТЕРАТУРА:

1.Mohigul Matyoqubovna, [23.03.2023 9:34]

2.Rasulova Mohigul Matyakubovna. (2022). Modern View on the Etiopatogenesis of Chronic Recurrent Aphthosis Stomatitis. Eurasian Medical Research Periodical, 15, 35–39. Retrieved from <https://geniusjournals.org/index.php/emrp/article/view/2806>

3.Мохигул Матякубовна, Р. . (2022). МОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ХРОНИЧЕСКОГО РЕЦИДИВИРУЮЩЕГО АФТОЗНОГО СТОМАТИТА СЛИЗИСТОЙ ОБОЛОЧКИ ПОЛОСТИ РТА. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(5), 1097–1102. извлечено от <http://nauchniyimpuls.ru/index.php/noiv/article/view/2565>

1.Farxodovna, X. M. (2022). Comparative Analysis of the Morphofunctional State of the Fetoplacental System in Obese Pregnant Women. INTERNATIONAL JOURNAL OF HEALTH SYSTEMS AND MEDICAL SCIENCES, 1(5), 27-30.

2. Farxodovna, X. M. (2022). Morphological Features of the Structure of the Fetoplacental System in Pregnant Women against the Background of Obesity. Research Journal of Trauma and Disability Studies, 1(9), 100-104.

3.Хаятова, М. Ф., & Тешаев, Ш. Ж. (2020). МОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ СТРОЕНИЕ ОКОЛОПЛОДНЫХ ОБОЛОЧЕК У БЕРЕМЕННЫХ НА ФОНЕ ОЖИРЕНИЯ. Новый день в медицине, (1)100-104. 4.Хаятова, М. Ф. (2022). ОСЛОЖНЕНИЯ БЕРЕМЕННОСТИ И РОДОВ У ЖЕНЩИН С ОЖИРЕНИЕМ. BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI, 2(12), 646-651.

4. Matyokubovna, R. M. (2023). Diseases of the Mucous Membrane of the Oral Cavity Caused by Prosthetics with Removable Protheses. JOURNAL OF SCIENCE, RESEARCH AND TEACHING, 2(3), 84-86.

5. Muzafarova, K. S., Radjabovich, B. R., & Joraboy, S. (2022). Morphometric Parameters of the Trunk in Children with Scoliosis. CENTRAL ASIAN JOURNAL OF MEDICAL AND NATURAL SCIENCES, 3(3), 144-147.

6. Камалова, Ш. М., Тешаев, Ш. Ж., & Хамидова, Н. К. (2020). Параметры физического развития 8-летних детей в норме и при сколиозе. Морфология, 157(2-3), 92-93.

7. Камалова, Ш. М., Тешаев, Ш. Ж., & Хасанова, Д. А. (2021). Морфометрическая характеристика параметров физического развития детей со сколиозом. Оперативная хирургия и клиническая анатомия (Пироговский научный журнал), 5(2), 26-31.

8. Kamalova, S. M., & Teshae, S. J. Comparative Characteristics of Morphometric Parameters of Children with Scoliosis. measurements, 14, 15.

9. Камалова, Ш. М., Тешаев, Ш. Ж., Changes in anthropometric parameters of physical development of children with scoliosis (2021). Society and innovations, 2 (2), 432-440

10. Kamalova, S. M. (2021, January). CHANGES IN THE PARAMETERS OF THE PHYSICAL DEVELOPMENT OF 9-YEAR OLD CHILDREN WITH SCOLIOSIS. In Archive of Conferences (pp. 5-6).

11. Muzaffarova, K. S. (2021). Morphometric changes in the parameters of physical development of children with scoliosis. ACADEMICIA: AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL, 11(2), 359-361.

12. Камалова, Ш. М., Хасанова, Д. А., & Алимова, Н. П. (2020). НАРОДНАЯ МЕДИЦИНА КАК МЕТОД ЛЕЧЕНИЯ У ДЕТЕЙ СО СКОЛИОЗОМ. Новый день в медицине, (4), 525-528.

13. Камалова, Ш. М., Хасанова, Д. А., & Алимова, Н. П. (2020). НАРОДНАЯ МЕДИЦИНА КАК МЕТОД ЛЕЧЕНИЯ У ДЕТЕЙ СО СКОЛИОЗОМ. Новый день в медицине, (4), 525-528.

14. Kamalova, S. M., & Teshae, S. J. Comparative Characteristics of Morphometric Parameters of Children with Scoliosis. measurements, 14, 15.